

ХРИСТІЯНСЬКА ЦЕРКВА «ПЕРЕМОГА» · М. РІВНЕ

БІБЛІЙНА ШКОЛА

«Дім Слова»

Благодать

Урок 7 · Навчальний посібник

Що таке благодать · Принципи дії благодаті · Благодать смиренним · Що чинить
благодать · Наша участь у благодаті · Звідки приходить гордість · Суть гордості

INSTAGRAM.COM/VICTORYCHURCH_RV 2026

ПЕРЕДМОВА

“

*Адже ви спасенні благодаттю через віру, і це не від вас, це
Божий дар,*

ЕФЕСЯН 2:8

Це сьомий урок Біблійної школи «Дім Слова» – після уроку «Молитва». Його тема – благодать: що таке благодать, принципи дії благодаті, благодать смиренним, що чинить благодать, наша участь у благодаті, звідки приходить гордість, суть гордості.

Кожну думку тут підкріплено місцями Писання – прочитайте їх уважно, бо саме Слово Боже, а не пояснення до нього, змінює життя.

Кожен розділ завершується тестом. Він перевіряє, чи зрозуміла прочитане людина, і тому частина питань описує ситуації з життя, де його треба застосувати. Відповіді з поясненнями зібрано наприкінці посібника, а на вебсторінці тест перевіряється одразу і показує, які теми варто перечитати.

ПЕРЕД КОЖНИМ ЗАНЯТТЯМ

Відкрив мої очі, щоб я міг побачити дивовижні властивості Твого Закону!

ПСАЛОМ 119:18

ЯК ЧИТАТИ ПОСІБНИК

СВЯТЕ ПИСЬМО

Біблійні тексти виділено золотою рамкою. Посилання стоїть під текстом.

ГОЛОВНА ДУМКА

Висновок, який варто запам'ятати.
У тексті такі речення підсвічено.

ПОЯСНЕННЯ

Значення слова, історичний фон,
приклад.

ПЕРЕВІР СЕБЕ

Тест наприкінці розділу: знання,
розуміння, застосування.

Українською перекладено та оформлено за навчальним матеріалом Біблійної школи «Робітники Царства» християнської церкви «Перемога» (м. Київ). Використано з дозволу.

Цитати Святого Письма наведено за виданням «Біблія. Сучасний переклад» © Українське Біблійне Товариство, 2020–2023.

Посилання подано за нумерацією цього перекладу.

ЗМІСТ

I. Що таке благодать і як вона діє

Що таке благодать
Принципи дії благодаті
Перевір себе

II. Благодать дається смиренним

Благодать дається смиренним
Перевір себе

III. Що чинить благодать і наша участь у ній

Що благодать чинить у нашому житті
Наша участь у благодаті
Перевір себе

IV. Гордість: звідки вона і в чому її суть

Звідки приходить гордість
Суть гордості
Перевір себе

Відповіді до тестів – наприкінці посібника.

РОЗДІЛ I

Що таке благодать і як вона діє

природа благодаті і принципи її дії

Що таке благодать

Благодать – незаслужена Божа милість, Божий дар. Усе, що ми отримуємо від Бога, ми отримуємо з благодаті: заслужити чи заробити її неможливо, хоч яких зусиль докладай. Крім того, благодать – послана згори Божа сила і допомога у виконанні Його волі.

1. ВІД ОТЦЯ І ГОСПОДА ІСУСА ХРИСТА

Будь-яка сторона наших стосунків з Богом будується на благодаті. Відкрити Себе через Ісуса – Його ініціатива: якби Він Сам нас не знайшов, ми ніколи б Його не пізнали.

⁷ усім, хто в Римі, улюбленим Божим, покликаним святим: благодать і мир вам від Бога, нашого Отця, і Господа Ісуса Христа!

РИМЛЯН 1:7

2. ДАНА В ХРИСТІ

Поза Христом благодать не діє; що глибше ми пізнаємо Його, то сильніше вона діє в нас. Ісус помер за всіх, тож кожен може чекати благодаті для себе: її запаси невичерпні. Випросити чи заслужити її ділами не можна.

⁴ Завжди дякую моєму Богові за вас і за благодать Божу, дану вам у Христі Ісусі,

1 КОРИНТЯН 1:4

3. БЕЗЦІННА

Бог помилював гонителя церкви і зробив його апостолом, тому Павло постійно дякував за благодать. Християни швидко звикають до неї, але Бог заплатив за неї велику ціну. Хто не цінує благодаті, той зловживатиме нею і згодом може її втратити.

4. БЛАГОДАТЬ ТА ІСТИНА

Вони завжди йдуть разом: що більше в мені живе істина – одкровення Слова, а не буква закону, – то більше дії благодаті я побачу.

¹⁶ Адаже з Його повноти ми всі одержували благодать за благодаттю, ¹⁷ оскільки Закон був даний через Мойсея, а благодать та істина з'явилися через Ісуса Христа.

ІВАНА 1:16–17

ГОЛОВНА ДУМКА

Будь-яка сторона наших стосунків з Богом будується на благодаті.

Принципи дії благодаті

1. НЕ МАЄ НИЧОГО СПІЛЬНОГО З ДІЛАМИ

Павло розділяє чітко: або діла, або благодать. Дехто спочатку жив благодаттю, а згодом почав покладатися на діла, і її дія зменшилася. Одне з головних завдань – знайти, у чому саме діє для тебе Божа благодать, і займатися цим. Покладатися на діла не можна, але й робити їх треба.

⁶ Якщо ж за благодаттю, то не за ділами, бо тоді благодать вже не була б благодаттю. [А коли за ділами, то це вже не благодать, бо тоді діло вже не є ділом].

РИМЛЯН 11:6

2. СПАСІННЯ І ПРАВЕДНІСТЬ – З БЛАГОДАТІ

Ми спасенні не завдяки добрим ділам чи належності до церкви, а лише з благодаті. Праведність отримано в повній мірі після покаяння, тож ніхто не праведніший за іншого. Добрі діла – плід праведності, а не навпаки; людська праведність від діл перед Богом – як забруднений одяг.

⁹ тому що досягаєте мети вашої віри – спасіння душ! ¹⁰ Про це спасіння розвідували та допитувалися пророки, які провістили для вас благодать. ¹¹ Вони досліджували, на що або на який час у них вказував Дух Христа, наперед провіщаючи Христові страждання і славу, яка настане після цього. ¹² Їм було відкрито, що не для них самих, а й для нас служило те, що нині сповіщено вам через благовісників Духом Святим, посланим з неба, що бажають побачити ангели. ¹³ Тому, підперезавши стегна вашого розуму, будучи тверезими, повністю покладіть надію на благодать, що приноситься вам у з'явленні Ісуса Христа.

1 ПЕТРА 1:9–13

⁶ Давид також називає блаженною ту людину, якій Бог зараховує праведність незалежно від діл:

РИМЛЯН 4:6

⁵ нас, котрі були мертві через наші переступи, оживив разом із Христом, адже ви спасенні благодаттю, – ⁶ і воскресив нас разом з Ним, і в Ісусі Христі посадив разом на небесах, ⁷ щоб у доброті до нас в Ісусі Христі в майбутніх віках показати надзвичайно велике багатство Своєї благодаті. ⁸ Адже ви спасенні благодаттю через віру, і це не від вас, це Божий дар, ⁹ не від діл, щоб ніхто не хвалився. ¹⁰ Тому що ми – Його творіння, ми створені в Христі Ісусі для добрих діл, які Бог наперед приготував для нас, щоб ми в них перебували.

ЕФЕСЯН 2:5–10

3. НЕ МАЄ НИЧОГО СПІЛЬНОГО З ХВАСТОЩАМИ

У тому, що дано з благодаті, немає заслуги отримувача. Хто хвалиться отриманим з благодаті, ризикує його втратити, як Єзекія.

4. ДІЄ ЧЕРЕЗ ВІРУ

Віра народжується з одкровення Слова і підключає нас до благодаті, а невіра закриває її дію.

⁸ Адже ви спасенні благодаттю через віру, і це не від вас, це Божий дар,

ЕФЕСЯН 2:8

5. ВИПРАВДАННЯ ДІЛАМИ ВІДРІЗАЄ ВІД БЛАГОДАТІ

Хто покладається на свої діла більше, ніж на благодать Христа, той відпадає від неї. Де догми і правила важливіші за спасіння душі, як у фарисеїв, там зникає Божа присутність. **Законництво** – коли людина чинить правильно зовні, а в серці цього немає.

⁴ Ви, які оправдуєтеся Законом, залишилися без Христа, відпали ви від благодаті!

ГАЛАТІВ 5:4

²¹ Я не відкидаю Божої благодаті. Бо якщо праведність через Закон, то даремно помер Христос.

ГАЛАТІВ 2:21

ГОЛОВНА ДУМКА

Добрі діла – плід праведності, а не навпаки.

ПЕРЕВІР СЕБЕ · РОЗДІЛ 1

Що таке благодать і як вона діє

15 питань. Частина з них – життєві ситуації, де треба застосувати прочитане. Після перевірки побачите, які теми варто повторити.

1. Що таке благодать за уроком? одна відповідь

- ☐ А) Нагорода від Бога за старанне служіння
- ☐ Б) Особливий стан, який мають лише зрілі християни
- ☐ В) Відчуття Божої присутності під час молитви
- ☐ Г) Незаслужена Божа милість, Божий дар, а також Божа сила і допомога у виконанні Його волі

2. Який принцип Павло формулює в Римлян 11:6? одна відповідь

- ☐ А) Благодать дається тим, хто найбільше трудиться
- ☐ Б) Або діла, або благодать: якщо з благодаті, то вже не з діл
- ☐ В) Благодать і діла разом дають спасіння
- ☐ Г) Християнину добрі справи не потрібні

3. Брат, який уже десять років у церкві, каже про спасіння: «Це для мене давно звична річ», – і перестав за нього дякувати. Яку небезпеку бачить урок? одна відповідь

- ☐ А) Жодної: дякувати за спасіння потрібно лише новонаверненим
- ☐ Б) Він може стати надто духовним
- ☐ В) Хто не цінує благодаті, той зловживатиме нею і згодом може її втратити
- ☐ Г) Він утратить праведність, якщо не дякуватиме щодня

4. Служитель каже: «Я стільки зробив для церкви, що Бог тепер мусить мені відповісти». Який принцип він порушує? одна відповідь

- ☐ А) Благодать не має нічого спільного з ділами: на діла покладатися не можна
- ☐ Б) Принцип, що діла взагалі не треба робити
- ☐ В) Жодного: Бог винагороджує за працю
- ☐ Г) Принцип, що благодать діє лише через служителів

5. Чому, за уроком, благодать та істина завжди йдуть разом (Івана 1:16–17)? одна відповідь

- ☐ А) Бо істину можна заслужити, а благодать ні
- ☐ Б) Бо обидві дано через Мойсея
- ☐ В) Бо життя дає сама буква закону
- ☐ Г) Бо що більше в мені живе істина – одкровення Слова, – то більше дії благодаті я бачу

6. Людина ретельно дотримується всіх правил, але в серці досі хоче грішити. Як урок це називає?

ОДНА ВІДПОВІДЬ

- ☐ А) Святість
- ☐ Б) Законництво – правильне зовні, без серця
- ☐ В) Смирення
- ☐ Г) Духовна зрілість

7. Поза ким, за уроком, благодать не може діяти в житті людей (1 Коринтян 1:4)? ОДНА ВІДПОВІДЬ

- ☐ А) Поза церквою
- ☐ Б) Поза пастором
- ☐ В) Поза Ісусом Христом
- ☐ Г) Поза Біблійною школою

8. Молодий віруючий каже: «Я стану праведним, коли перестану грішити і робитиму більше добрих справ». Що порадити йому за уроком? ОДНА ВІДПОВІДЬ

- ☐ А) Праведність отримано в повній мірі після покаяння; добрі діла – її плід, а не причина
- ☐ Б) Так, праведність поступово набирається ділами
- ☐ В) Праведність залежить від стажу в церкві
- ☐ Г) Праведність дається лише служителям

9. Що урок каже про благодать? Оберіть усі правильні. КІЛЬКА ВІДПОВІДЕЙ

- ☐ А) Її запаси невичерпні: кожен може чекати її для себе
- ☐ Б) Її можна випросити, якщо довго просити
- ☐ В) На ній будується будь-яка сторона наших стосунків з Богом
- ☐ Г) Її отримують лише ті, хто має багато добрих справ

10. Що, за уроком, відрізає людину від благодаті або закриває її дію? Оберіть усі правильні. КІЛЬКА ВІДПОВІДЕЙ

- ☐ А) Спроба виправдатися ділами
- ☐ Б) Віра, що народжується зі Слова
- ☐ В) Невіра
- ☐ Г) Покаяння

11. Відкрити Себе людям через Ісуса Христа було Божою ініціативою: якби Він Сам нас не знайшов, ми ніколи б Його не пізнали. ТАК / НІ

- ☐ Так ☐ Ні

12. Оскільки на діла покладатися не можна, християнину не потрібно робити добрих справ. ТАК / НІ

- ☐ Так ☐ Ні

13. Поєднайте місце Писання з думкою уроку. ВІДПОВІДНІСТЬ

1. Римлян 11:6 _____	А) Благодать та істина прийшли через Ісуса Христа
2. Івана 1:16–17 _____	Б) Хто виправдовує себе законом, відпав від благодаті
3. Галатів 5:4 _____	В) Спасенні благодаттю через віру
4. Ефесян 2:8 _____	Г) Або діла, або благодать

14. Розставте в правильному порядку, як за уроком пов'язані праведність і діла. ПОРЯДОК

- ___ Добрі діла як плід праведності
- ___ Праведність, отримана в повній мірі
- ___ Покаяння

15. Чи є у вашому житті ділянка, де ви намагаєтеся заслужити те, що Бог дає з благодаті? Що ви зміните? ДЛЯ РОЗДУМУ

РОЗДІЛ II

Благодать дається смиренним

смирення перед Богом і перед людьми

Благодать дається смиренним

Смирення – необхідна умова, щоб Божа благодать виявлялася в нашому житті. Благодать, що веде до покаяння, діє на всіх невірних; але вірним, щоб зрости в Бозі, без смирення не обійтися.

1. БОГ ГОРДИМ ПРОТИВИТЬСЯ

Противитися – значить воювати. Бог противиться саме в тій ділянці, де є гордість, і там не буде успіху. Що більше смирення, то більше благодаті.

³⁴ Якщо над глазіями Він сміється, то покірним дає благодать.

ПРИПОВІСТІ 3:34

⁶ Та більшу дає благодать, через те й говорить: Бог гордим противиться, а покірним дає благодать. ⁷ Тож підкоріться Богові, протидійте дияволу, й він утече від вас. ⁸ Наблизьтеся до Бога, і Він наблизиться до вас. Очистіть руки, грішники, і очистіть серця, двоєдушні.

⁹ Журіться, сумуйте і плачте. Нехай ваш сміх обернеться на плач, а радість – на смуток.

¹⁰ Упокоріть себе перед Господом, і Він піднесе вас.

ЯКОВА 4:6–10

2. ВАВИЛОНСЬКА ВЕЖА

Ззовні люди будували корисне місто, а в корені була гордість – зробити собі ім'я. Бог перевіряв серця, і справа зупинилася. Вавилонську вежу можна збудувати зі служіння, роботи, становища – тож перевіряй мотиви.

⁴Давайте, – говорили вони, – збудуємо собі місто й вежу, вершина якої сягала б небес, і створимо собі ім'я, перш ніж розпорошимося по всій поверхні землі. ⁵І зійшов Господь подивитись на місто й вежу, яку будували людські сини. ⁶Тоді Господь сказав: Ось народ один і одна в усіх мова, а це лише початок їх роботи. І тепер усе, що лише запланують зробити, буде їм під силу. ⁷Отже, зійдемо і змішаймо їхню мову, щоб одна людина не могла розуміти свого ближнього. ⁸І розсіяв їх звідти Господь по всій землі, – й вони перестали будувати те місто. ⁹Тому-то й названо його Вавилоном, оскільки там змішав Господь мову людей усієї землі. Звідти розсіяв їх Господь по всій землі.

БУТТЯ 11:4–9

3. СМирення перед Богом

Це згода з Його волею і постійна готовність серця залишити свої бажання, плани й переконання і прийняти Божі як свої. Ісус, лагідний і смиренний серцем, Сам Себе впокорив; якщо ти не вирішиш відкласти свою гордість, Бог не зробить цього за тебе.

²⁹Візьміть Мое ярмо на себе і навчіться від Мене, бо Я лагідний і покірний серцем, – і знайдете спокій своїм душам.

МАТВІЯ 11:29

⁵Плекайте в собі ті самі думки, що й у Христі Ісусі. ⁶Він, маючи Божу природу, не вважав посяганням бути рівним Богові, ⁷але понизив Самого Себе, прийнявши образ раба, постав у подобі людини і з вигляду був як людина; ⁸Він упокорив Себе, був слухняним аж до смерті, й до смерті хресної.

ФИЛИП'ЯН 2:5–8

4. СМирення перед людьми

Смирення перед Богом вимірюється смиренням перед людьми: молодші коряться пастирям, усі – одне одному. Гордість часто виявляється в бунті проти пастирів, як у Корея чи Міріам; Бог не виправдовує бунту, коли мотиви неправильні. Мета Бога – підняти смиренних.

⁵Також і ви, молодші, коріться старшим; та й усі виявляйте покору один до одного, адже Бог гордим противиться, а покірним дає благодать. ⁶Тож покоріться під міцну Божу руку, щоб Він вас підняв свого часу. ⁷Покладіть на Нього всі ваші турботи, бо Він дбає про вас.

⁸Будьте тверезі, пильнуйте. Ваш ворог – диявол – ходить і ричить, мов лев, шукаючи, кого б поглинути.

1 ПЕТРА 5:5–8

²⁰Якщо хто скаже: Я люблю Бога! – але ненавидить свого брата, той неправдомовець. Адже хто не любить свого брата, якого бачить, то як може він любити Бога, Якого не бачить? ²¹І ми маємо від Нього цю заповідь, щоб той, хто любить Бога, любив і свого брата.

1 ІВАНА 4:20–21

5. ЯК ВИЯВЛЯЄТЬСЯ СМИРЕННЯ

У прощенні й поблажливості, у збереженні єдності, у тому, щоб нічого не робити з марнославства. Шанувати інших вище за себе – не те саме, що вважати себе нижчим: це знати, хто ти є, і поважати інших ще більше. Думати про себе треба за мірою віри – як каже Боже Слово.

¹²Отже, зодягніться, як обрані Богом, святі й улюблені, у щире милосердя, доброту, покірність, лагідність, довготерпіння, ¹³вибачаючи і прощаючи одне одному, коли хто проти кого має якусь скаргу. Як Христос простив вам, так само й ви робіть.

КОЛОСЯН 3:12–13

³Нічого не робіть наперекір чи з марнославства, але в покорі вважайте одне одного більшим за себе.

ФИЛИП'ЯН 2:3

³Кажу кожному з вас через дану мені благодать: не думати про себе більше, ніж належить думати, а думати скромно, згідно з мірою віри, якою Бог кожного наділив.

РИМЛЯН 12:3

6. ПЕРЕВАГИ СМИРЕННЯ

Страх Господній, багатство, слава і життя, Царство Небесне, Божа присутність і спокій душі.

⁴Нагородою за покірність і пошану до Господа є багатство, слава і життя.

ПРИПОВІСТІ 22:4

³Блаженні убогі духом, бо їхнє Царство Небесне.

МАТВІЯ 5:3

¹⁵Адже так говорить Всевишній, Величний, вічно Живий, Святий на ім'я: Я живу на Високому і святому місці, а також зі смиренними і скрушеними духом, щоб оживляти дух смиренних і давати життя упокореним серцем!

ІСАЯ 57:15

²Адже усе це створила Моя рука, і воно все належить Мені! – говорить Господь. Але ось на кого Я зверну увагу: на лагідного і скрушеного духом, – на того, хто тремтить перед Моїм Словом.

ІСАЯ 66:2

ГОЛОВНА ДУМКА

Смиренна людина – скарб перед Богом!

ПЕРЕВІР СЕБЕ · РОЗДІЛ 2

Благодать дається смиренним

15 питань. Частина з них – життєві ситуації, де треба застосувати прочитане. Після перевірки побачите, які теми варто повторити.

1. Кому, за Приповісті 3:34 і Якова 4:6–10, Бог дає благодать? **одна відповідь**

- ☐ А) Сильним і впливовим
- ☐ Б) Смиренним
- ☐ В) Тим, хто довго в церкві
- ☐ Г) Усім однаково, незалежно від стану серця

2. Що означає, що Бог «противиться» гордим? **одна відповідь**

- ☐ А) Що Бог перестає любити людину
- ☐ Б) Що Бог карає людину хворобою
- ☐ В) Що Бог воює проти людини саме в тій ділянці, де є гордість, і там не буде успіху
- ☐ Г) Що людина втрачає спасіння

3. Брат організовує великий проєкт у церкві. Справа корисна, але він часто каже: «Нехай усі побачать, на що я здатний». Що з уроку стосується цього? **одна відповідь**

- ☐ А) Вавилонська вежа: ззовні корисна справа, а в корені – бажання зробити собі ім'я; треба перевірити мотиви
- ☐ Б) Нічого: головне, що справа корисна
- ☐ В) Бог благословляє все, що робиться для церкви
- ☐ Г) Йому треба відмовитися від будь-якого служіння

4. Сестра постійно каже: «Я ніхто, усі кращі за мене». Чи це смирення за уроком? **одна відповідь**

- ☐ А) Так, це найвища форма смирення
- ☐ Б) Так, бо вона шанує інших
- ☐ В) Ні, бо смирення – це завжди з усіма погоджуватися
- ☐ Г) Ні: вважати себе нижчим – не смирення; смирення – знати, хто ти є, і поважати інших ще більше

5. Чим, за уроком, вимірюється смирення перед Богом? **одна відповідь**

- ☐ А) Кількістю годин у молитві
- ☐ Б) Смиренням перед людьми
- ☐ В) Знанням Писання
- ☐ Г) Тим, як часто людина плаче на служінні

6. Група в церкві незадоволена пастором і хоче його «скинути», бо в нього справді є недоліки. Що каже урок? **одна відповідь**

- ☐ А) Бог підтримує їх, бо факти на їхньому боці
- ☐ Б) Треба мовчки піти з церкви
- ☐ В) Гордість часто виявляється в бунті проти пастирів, як у Корея чи Міріам; коли мотиви неправильні, Бог не виправдовує бунту
- ☐ Г) Пастир завжди і в усьому правий

7. Хто, за Филип'ян 2:5–8, упокорив Ісуса? **одна відповідь**

- ☐ А) Ісус Сам Себе впокорив
- ☐ Б) Бог Отець
- ☐ В) Святий Дух
- ☐ Г) Обставини Його земного життя

8. Чоловік і дружина в суперечці відстоюють кожен своє. Як за уроком у цьому виявилось б смирення? **одна відповідь**

- ☐ А) Довести свою правоту будь-що
- ☐ Б) Дочекатися, поки інший визнає провину
- ☐ В) Ніколи не висловлювати своєї думки
- ☐ Г) Простити, бути поблажливим і зберегти єдність, нічого не роблячи з марнославства

9. Які переваги смирення називає урок? Оберіть усі правильні. **кілька відповідей**

- ☐ А) Страх Господній, багатство, слава і життя
- ☐ Б) Звільнення від усіх труднощів
- ☐ В) Спокій душі
- ☐ Г) Право не коритися лідерам

10. Що, за уроком, означає смирення перед Богом? Оберіть усі правильні. **кілька відповідей**

- ☐ А) Згода з Його волею
- ☐ Б) Зовнішня скромність у словах і одязі
- ☐ В) Готовність серця прийняти Божі плани й переконання як свої
- ☐ Г) Постійне почуття провини

11. Бог противиться людині саме в тій ділянці, де в неї є гордість. **ТАК / НІ**

- ☐ Так ☐ Ні

12. Якщо ти не вирішиш відкласти свою гордість, Бог зробить це за тебе. **ТАК / НІ**

- ☐ Так ☐ Ні

13. Поєднайте місце Писання з думкою уроку. ВІДПОВІДНІСТЬ

1. Буття 11:4–9 _____	А) Ісус лагідний і смиренний серцем
2. Матвія 11:29 _____	Б) Думати про себе за мірою віри
3. Римлян 12:3 _____	В) Гордість під виглядом корисної справи
4. 1 Петра 5:5–8 _____	Г) Молодші коряться пастирям, усі – одне одному

14. Як за уроком розвивалася історія Вавилонської вежі? Розставте по порядку. ПОРЯДОК

- ___ Справа зупинилася
- ___ Бог перевірів їхні серця
- ___ Люди вирішили зробити собі ім'я

15. У якій ділянці – служіння, робота, становище – ви можете будувати свою «Вавилонську вежу»? Як перевірите свої мотиви? ДЛЯ РОЗДУМУ

РОЗДІЛ III

Що чинить благодать і наша участь у ній

дія благодаті в житті й служінні і що робити нам

Що благодать чинить у нашому житті

1. СПАСІННЯ

Прощення гріхів ми маємо з багатства Божої благодаті: його не заслужити, а лише отримати через покавання. Тож і ми маємо прощати, не вимагаючи, щоб кривдник заслужив прощення.

- ◆ **Однаково для всіх.** Благодать зрівнює всіх, тож ніхто не кращий за інших. Ми спасенні раніше, щоб розповісти іншим.
- ◆ **Праведність даром.** Виправдання ми маємо даром, а не в кредит, тому наша молитва багато може – і це не привід хвалитися.

⁶ для прославлення величі Своєї благодаті, якою Він обдарував нас в улюбленому Сині. ⁷ В Ньому маємо викуплення Його кров'ю, прощення переступів, згідно з багатством Його благодаті,

ЕФЕСЯН 1:6–7

¹³ Тому що суд без милосердя на того, хто не чинив милосердя. Милосердя ставиться вище суду.

ЯКОВА 2:13

¹¹ Але віримо, що ми, як і вони, спасемося благодаттю Господа Ісуса.

ДІІ 15:11

¹¹ Бо для всіх людей з'явилася спасаюча Божа благодать;

ТИТА 2:11

⁷ щоб, оправдавшись Його благодаттю, ми надією стали спадкоємцями вічного життя.

ТИТА 3:7

¹⁶ Тому визнавайте один перед одним гріхи, моліться один за одного, щоби зцілитися, бо має велику силу ревна молитва праведного.

ЯКОВА 5:16

²⁴ але оправдуються даром, Його благодаттю, через викуплення, що в Ісусі Христі.

РИМЛЯН 3:24

2. ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ І ЗЦІЛЕННЯ

Бог дає за Своєю благодаттю, а не за нашими ділами; хто думає, що зцілення треба заслужити, зачиняє йому двері.

¹⁹ А мій Бог, згідно зі Своїм багатством, нехай задовольнить усяку вашу потребу – у славі, в Ісусі Христі.

ФИЛИП'ЯН 4:19

3. ПОКЛИКАННЯ

Бог спершу створює мету, а потім людину для неї. У тебе є благодать дізнатися свою мету і досягти її.

¹⁵ Коли ж Бог, Який вибрав мене з утроби моєї матері й покликав Своєю благодаттю, уподобав

ГАЛАТІВ 1:15

⁹ Який спас нас і покликав святим покликанням, – не за наші діла, але згідно зі Своєю постановою і благодаттю, яка дана нам в Ісусі Христі ще перед вічними часами;

2 ТИМОФІЯ 1:9

4. РОЗРАДА І НАДІЯ

З благодаттю за будь-яких обставин можна мати в серці мир.

¹⁶ Сам же Господь наш, Ісус Христос, і Бог, наш Отець, Який полюбив нас і в благодаті дав вічну втіху та добру надію,

2 СОЛУНЯН 2:16

5. СИЛА ПЕРЕМАГАТИ ГРІХ

Де примножився гріх, там ще більше благодаті. Вона не лише покриває гріх, а й дає здатність не грішити. Не грішити має спонукати не страх, а любов до Бога.

²⁰ Закон увійшов, щоб намножився переступ. А де намножився гріх, там безмірно виявилася благодать. ²¹ Щоб так, як гріх запанував через смерть, аби так само й благодать запанувала через праведність для вічного життя через Ісуса Христа, Господа нашого.

РИМЛЯН 5:20–21

¹¹ Бо для всіх людей з'явилася спасаюча Божа благодать; ¹² вона навчає нас, щоб відrekliлися безбожності й світських пожадань, жили чесно, праведно і побожно в теперішньому віці, ¹³ очікуючи блаженної надії і появи слави великого Бога і Спасителя нашого Ісуса Христа, ¹⁴ Який віддав Себе за нас, щоб викупити нас від усякого беззаконня, очистити Собі особливий народ, ревний до добрих діл.

ТИТА 2:11–14

6. БЛАГОДАТЬ У СЛУЖІННІ

Будь-яке служіння ми отримуємо з благодаті, і вона приходить разом з даром: у Павла – для язичників, у Петра – для юдеїв. Без благодаті служіння – непосильна ноша. Щоб благодать діяла й далі, треба триматися Господа щирим серцем.

³³ Апостоли з великою силою свідчили про воскресіння Господа Ісуса, і велика благодать була на них усіх.

ДІЇ 4:33

²³ Він, прийшовши і побачивши Божу благодать, зрадів і заохочував усіх рішучістю серця триматися Господа,

ДІЇ 11:23

⁷ Навпаки, побачивши, що мені довірено Євангелію між язичниками, як і Петрові між обрізаними, – ⁸ адже Той, Хто допоміг Петрові бути апостолом між обрізаними, допоміг і мені між язичниками, – ⁹ та визнавши дану мені благодать, Яків, Кифа та Іван, котрі вважаються стовпами, подали мені й Варнаві, як співучасникам, руки, щоб ми йшли до язичників, а вони – до обрізаних,

ГАЛАТІВ 2:7–9

⁶ Маємо різноманітні дари, згідно з даною нам благодаттю: якщо пророцтво, – то в міру віри; ⁷ якщо служіння, – перебувай у служінні; якщо учитель, – у навчанні; ⁸ коли хто потішає, – потішай, хто подає, – давай у простоті, хто керує, – керуй з ревністю, хто виявляє милосердя, – нехай робить це з привітністю.

РИМЛЯН 12:6–8

7. НЕ МАРНА БЛАГОДАТЬ

Павло трудився більше за всіх, але це благодать трудилася з ним. Вона працює разом з тобою, а не замість тебе. Її досить у будь-яких проблемах: Божа сила звершується в немочі.

¹⁰ Та благодаттю Божою я є тим, ким є. Його благодать, що в мені, не була марною, бо я трудився більше за них усіх; втім, не я, а Божа благодать, що була зі мною.

1 КОРИНТЯН 15:10

⁹ та Він сказав мені: Досить тобі Моеї благодаті, адже [Моя] сила виявляється в немочі! Тому краще радо буду хвалитися своїми немочами, щоб оселилася в мені сила Христа.

2 КОРИНТЯН 12:9

⁷ А кожному з нас дана благодать згідно з даром Христа.

ЕФЕСЯН 4:7

ГОЛОВНА ДУМКА

Благодать – гарантія успіху й перемоги в Божій справі.

Наша участь у благодаті

1. ВІДВАГА

До престолу благодаті приступаємо з відвагою, а не з жалем до себе. Відвага ґрунтується на знанні Бога, стосунках з Ним і Його Слові; без цього вона перетворюється на зухвалість.

- ◆ **Від знання Божої любові.** Досконала любов виганяє страх, що руйнує відвагу.
- ◆ **Від послуху і чистої совісті.** Свідомий непослух забирає відвагу.
- ◆ **Від знання, що Бог чує.** Коли просимо за Його волею, Він слухає нас.

¹⁶ Тому приставаймо сміливо до престолу благодаті, щоб одержати милість і знайти благодать для своєчасної допомоги.

ЄВРЕЇВ 4:16

¹⁶ І ми пізнали й повірили в любов, яку Бог має в нас. Бог є любов, і хто перебуває в любові, той перебуває в Бозі, а Бог перебуває в ньому. ¹⁷ Таким чином, любов стала в нас досконалою, щоб ми мали сміливість у день суду, бо як Він, так і ми є в цьому світі. У любові немає страху, ¹⁸ але досконала любов проганяє страх, оскільки страх несе страждання; хто ж боїться, той недосконалий у любові.

1 ІВАНА 4:16–18

²⁰ бо коли звинувачує наше серце, то Бог більший від нашого серця і знає все. ²¹ Улюблені, коли наше серце не звинувачує [нас], то маємо сміливість перед Богом, ²² і чого тільки попросимо, одержимо від Нього, оскільки зберігаємо Його заповіді й робимо те, що Йому до вподоби.

1 ІВАНА 3:20–22

¹⁴ І це та відвага, яку маємо до Нього, що коли чогось попросимо згідно з Його волею, Він вислуховує нас!

1 ІВАНА 5:14

2. ПІЗНАННЯ ІСТИНИ І БОГА

Що глибше я пізнаю Божі істини і Самого Бога, то більше діє благодать. Наскільки Бог реальний для тебе, настільки реальна Його благодать.

³ Нехай буде з вами благодать, милість, мир від Бога Отця і [Господа] Ісуса Христа, Сина Отця, – в істині та в любові!

2 ІВАНА 1:3

¹⁷ Тож ви, любі, заздалегідь знаючи про це, стережіться, щоб не були ви зведені оманною безбожних і не відступили від своєї непохитності, ¹⁸ але зростаєте в благодаті й пізнанні нашого Господа і Спасителя Ісуса Христа. Йому слава і нині, й у день вічний! Амінь.

2 ПЕТРА 3:17–18

3. СЛУЖИТИ ІНШИМ

Дари дано, щоб служити ними іншим. Дар – те, до чого лежить серце і де все вдається. Хто не служить даром, може його втратити.

¹⁰ служіть один одному – кожний тим даром, якого одержав, наче добрі управителі різноманітної Божої благодаті.

1 ПЕТРА 4:10

4. СТЕЖИТИ, ЩОБ БЛАГОДАТЬ НЕ БУЛА МАРНОЮ

Це залежить лише від мене: благодать дано, щоб ми потрудилися і принесли плід. Виноградник, що приніс дикі ягоди, було спустошено.

¹ Ми, як співпрацівники, благаємо, щоб ви Божої благодаті не приймали надаремно.

2 КОРИНТЯН 6:1

¹Заспіваю моєму Улюбленому пісню мого Улюбленого про Його виноградник. В мого Улюбленого був виноградник у родючому місці на схилі гори. ²Він перекопав його, очистив його від каміння і засадив його добірною виноградною лозою, – побудував посеред нього башту і викопав у ньому чавило. Він очікував, що лоза родитиме хороші грона винограду, а вона вродила дикі ягоди. ³Тепер же ви, мешканці Єрусалима і мужі Юди, розсудіть між Мною і між Моїм виноградником. ⁴Що ще Я мав би зробити для Мого виноградника, чого Я для нього не зробив? Чому ж, коли Я чекав, що він принесе добрий виноград, а він вродив дикі ягоди? ⁵Отже, тепер Я сповіщу вам, що зроблю з Моїм виноградником. Заберу його огорожу, і нехай його нищать, – зруйную його стіну, і його топтатимуть, – ⁶залишу його на спустошення. Його не будуть ні обрізувати, ні обкопувати, і він заросте терниною і будяками. А ще Я накажу хмарам, щоб не зрошували його дощем.

ІСАЯ 5:1-6

5. БУТИ МИЛОСТИВИМ І ПЕРЕБУВАТИ В ЛЮБОВІ

З милостивим Бог поводитьсь милостиво; раб, що не помилював товариша, втратив прощення. Хто перестав любити, швидко втрачає благодать.

²⁶З праведним Ти поводишся праведно, і з людиною чесною ти дієш по-чесному, ²⁷з чистим Ти завжди чистий, а лукавому віддаєш за його лукавством.

2 САМУЇЛА 22:26-27

²³Тож Царство Небесне подібне до чоловіка-царя, який хотів розрахуватися зі своїми рабами. ²⁴Коли почав він розраховуватися, привели до нього одного, котрий був винен десять тисяч талантів. ²⁵А як той не мав чим віддати, пан наказав продати його, жінку, дітей і все, що має, і віддати борг. ²⁶Тоді раб, упавши ниць, кланявся йому й благав: Потерпи ще мені – й усе тобі віддам. ²⁷І пан того раба, змилосердившись, відпустив його, а борг йому простив. ²⁸Коли вийшов той раб, він зустрів іншого раба, який був винен йому сто динаріїв, схопив його, почав душити, проказуючи: Віддай те, що винен! ²⁹А той другий раб, упавши, благав його, кажучи: Потерпи мені, я все тобі віддам. ³⁰Він же не забажав і вкинув його до в'язниці, доки не віддасть борг. ³¹Побачивши, що сталося, інші раби дуже засмутилися, пішли й розповіли своєму панові про все, що трапилося. ³²Тоді його пан покликав його та каже йому: Лукавий рабе, весь той борг я тобі простив, бо ти вблагав мене. ³³Хіба не слід і тобі було змилосердитися над своїм співрабом, як я змилосердився над тобою? ³⁴І його пан, розгнівавшись, передав його катам, доки не віддасть увесь борг. ³⁵Так і Мій Отець Небесний чинитиме з вами, якщо не простите від вашого серця кожний братові своєму [його переступів].

МАТВІЯ 18:23-35

ГОЛОВНА ДУМКА

Знайди, у чому виявляється Божа благодать у твоєму житті, і рухайся в цьому.

ПЕРЕВІР СЕБЕ · РОЗДІЛ 3

Що чинить благодать і наша участь у ній

15 питань. Частина з них – життєві ситуації, де треба застосувати прочитане. Після перевірки побачите, які теми варто повторити.

1. З чого, за Ефесян 1:6–7, ми маємо прощення гріхів? **одна відповідь**

- ☐ А) З наших сліз і каяття
- ☐ Б) З добрих справ після гріха
- ☐ В) З багатства Божої благодаті
- ☐ Г) З молитов служителів

2. Чим, за уроком, відвага перед Богом відрізняється від зухвалості? **одна відповідь**

- ☐ А) Відвага ґрунтується на знанні Бога, стосунках з Ним і Його Слові; без цього вона перетворюється на зухвалість
- ☐ Б) Відвага – гучний голос у молитві, зухвалість – тихий
- ☐ В) Різниці немає
- ☐ Г) Зухвалість – коли людина приступає до Бога з жалем до себе

3. Брат образив вас, а тепер намагається загладити провину подарунками. Як учинити за уроком?

одна відповідь

- ☐ А) Прийняти подарунки як плату за образу
- ☐ Б) Прощати, лише коли він достатньо постарався
- ☐ В) Не прощати, доки він не заслужить
- ☐ Г) Простити, не вимагаючи, щоб кривдник заслужив прощення, – як Бог прощає нас

4. Сестра має дар навчати дітей, але каже: «Нехай цим займаються інші, мені й так добре». Що за уроком їй загрожує? **одна відповідь**

- ☐ А) Нічого: дари дано для власної насолоди
- ☐ Б) Хто не служить даром, може його втратити
- ☐ В) Бог дасть їй інший дар
- ☐ Г) Вона стане гордою

5. Що, за уроком, означає, що благодать дає силу перемагати гріх (Римлян 5:20–21)? **одна відповідь**

- ☐ А) Благодать лише покриває гріх, тож на нього можна не зважати
- ☐ Б) Християнин більше ніколи не зустріне спокус
- ☐ В) Благодать не лише покриває гріх, а й дає здатність не грішити
- ☐ Г) Гріх перестав бути гріхом

6. Віруючий приходить молитися з думкою: «Я такий нещасний, може, Бог мене пожаліє». Що порадити за уроком? **одна відповідь**

- ☐ А) Приступати до престолу благодаті з відвагою, а не з жалем до себе
- ☐ Б) Так і треба: Бог відповідає на жаль до себе
- ☐ В) Не молитися, доки не з'явиться добрий настрій
- ☐ Г) Молитися якомога гучніше

7. Що, за уроком, Бог створює спершу – мету чи людину? **одна відповідь**

- ☐ А) Людину, а потім шукає, куди її визначити
- ☐ Б) Обидва одночасно
- ☐ В) Людина сама створює собі мету
- ☐ Г) Спершу мету, а потім людину для неї

8. Брат часто дратується на одного з членів церкви і поступово перестає його любити, а потім дивується, чому в його житті менше благодаті. Що пояснює урок? **одна відповідь**

- ☐ А) Це просто збіг
- ☐ Б) Хто перестає любити, швидко втрачає благодать; треба бути милостивим і перебувати в любові
- ☐ В) Треба більше постити
- ☐ Г) Благодать з віком зменшується

9. Що, за уроком, чинить благодать у нашому житті? Оберіть усі правильні. **кілька відповідей**

- ☐ А) Задовольняє потреби і дає зцілення
- ☐ Б) Звільняє від необхідності трудитися
- ☐ В) Дає розраду і надію
- ☐ Г) Гарантує життя без проблем

10. Звідки, за уроком, приходить відвага перед Богом? Оберіть усі правильні. **кілька відповідей**

- ☐ А) Від знання Божої любові
- ☐ Б) Від кількості прочитаних розділів Біблії
- ☐ В) Від послуху і чистої совісті
- ☐ Г) Від схвалення людей

11. Благодать для служіння приходить разом з даром: у Павла вона була для язичників, у Петра – для юдеїв. **ТАК / НІ**

- ☐ Так ☐ Ні

12. Чи буде Божа благодать у моєму житті марною, залежить від обставин, а не від мене. **ТАК / НІ**

- ☐ Так ☐ Ні

13. Поєднайте місце Писання з думкою уроку. ВІДПОВІДНІСТЬ

1. Филип'ян 4:19 _____	А) Бог задовольнить кожну вашу потребу
2. 2 Коринтян 12:9 _____	Б) Божа сила звершується в немочі
3. Євреїв 4:16 _____	В) Приступати з відвагою до престолу благодаті
4. Матвія 18:23–35 _____	Г) Раб, який не помилював свого товариша

14. Розставте події притчі про виноградник (Ісая 5:1–6) по порядку. ПОРЯДОК

- ___ Виноградник було спустошено
- ___ Виноградник приніс дикі ягоди
- ___ Господар дав винограднику все потрібне

15. У чому виявляється Божа благодать у вашому житті? Як ви служите цим іншим? ДЛЯ РОЗДУМУ

РОЗДІЛ IV

Гордість: звідки вона і в чому її суть

джерела гордості і як її перемогти

Звідки приходить гордість

Зменшення благодаті – процес, і приходить воно через гордість. Гордість – від диявола: він першим загордився. Хто гордиться, той несвідомо наслідує його.

1. ПАДІННЯ ЛЮЦИФЕРА

Помазаний херувим, печать досконалості, загордився через свою красу. Тож ніхто не настільки досконалий, щоб уникнути гордості. Вона починається з думок, засліплює і забирає мудрість.

¹² Сину людський, підійми голосіння над тирським царем й оголоси йому слова Владики Господа: Ти був зразком досконалості, сповнений мудрості й неперевершеної краси. ¹³ Ти перебував у Едемі в Божому раю. Твій одяг прикрашало усяке коштовне каміння: карнелій, топаз і яспіс, хризоліт, согам і яшма, сапфір, рубін і смарагд, а внизу майстерно зроблені золоті бубонці, що видавали мелодію сопілки, – все було виготовлене в день твого створення. ¹⁴ Ти був помазаним херувимом-покровителем, – ось для чого Я тебе призначив. Ти перебував на святій Божій горі, ходив посеред вогнистого каміння. ¹⁵ Ти був бездоганним на своїх дорогах з того дня, як ти був створений, аж доки в тобі не було знайдено беззаконня. ¹⁶ Через свою широку торгівлю ти сповнився насильством й беззаконням, і ти впав у гріх. Тому Я скинув тебе з Божої гори, – прогнав тебе, херувиме-охоронцю, поклав край твоєму перебуванню з-посеред вогнистого каміння. ¹⁷ Загордилось твоє серце через твою красу, – ти занастив свою мудрість власним марнославством. Я скинув тебе на землю, – Я виставив тебе перед царями як видовище.

ЄЗЕКІЇЛЬ 28:12-17

¹⁰ Усі вони скажуть тобі: І ти ослаб, як і ми, – зрівнявся з нами! ¹¹ Тож твоя пиха і звуки твоїх арф провалились до шеолу. Постіль під тобою – черв'яки, а твоє накриття – хробацтво. ¹² Як же ти впав з неба, досвітня зоре, сину зірниці, – розбився об землю, погромнику усіх народів. ¹³ Але ж ти говорив у своєму серці: Підіймуся на небо, вище Божих зірок поставлю свій престол, сяду на Горі Зборів, – на далекій північній горі; ¹⁴ підіймуся понад високі хмари, уподібнюсь Всевишньому! ¹⁵ Але ти скинутий у шеол, – у земні глибини безодні.

ІСАЯ 14:10–15

2. ПОРІВНЯННЯ З ІНШИМИ

Успішніший – приходить гордість, менш успішний – заздрість. Гріх не в порівнянні, а в реакції на нього.

¹⁰ Два чоловіки увійшли до храму помолитися: один фарисей, а другий митник. ¹¹ Фарисей, ставши, про себе так молився: Боже, дякую Тобі, що я не такий, як інші люди, – грабіжники, несправедливі, перелюбники, або як оцей митник;

ЛУКИ 18:10–11

3. ЗНАННЯ, ТАЛАНТИ, ПОЗИЦІЯ

Знання надимає; краса й таланти відвертають увагу від Бога. Навуходоносор хвалив себе і був упокорений, доки не смирився. Павло ж уважав свої переваги сміттям.

¹ А щодо ідолоських жертв, розуміємо, що ми всі маємо знання. Проте знання приводить до зарозумілості, а любов збудовує!

1 КОРИНТЯН 8:1

²⁷ цар зі захопленням вигукнув: Хіба ж не величний цей Вавилон, який я побудував силою своєї влади, як царський Дім, на честь моєї величі?!.. ²⁸ Ще цар не закінчив говорити, як з неба пролунав голос: До тебе говорять, царю Навуходоносоре! Царство твоє відійшло від тебе! ²⁹ Тебе відлучать від людей, і ти житимеш з польовими звірами, – годуватимуть тебе травою, наче вола. Так триватиме з тобою сім років, аж доки не зрозумієш, що Всевишній владарює над людським царством, і дає його тому, кому хоче! ³⁰ Тієї ж години сповнилося сказане щодо Навуходоносора, Він був відлучений від людей, і їв траву, наче віл, а його тіло ночами зрошувалось небесною росою, – аж поки волосся не стало великим, як пір'я в орла, а його нігті, – як кігті у птахів... ³¹ Коли ж минули ті дні, я, Навуходоносор, звів свої очі до

небес! Мій розум повернувся до мене, і я поблагословив Всевишнього, – прославив і звеличив Того, Котрий живе вічно, а Його влада є постійною владою, як і Його царство – з роду в рід. ³²Всі мешканці землі, порівняно з Ним, – ніщо. Він чинить за Своєю волею, як з Небесними силами, так і з тими, що живуть на землі. Немає нікого, хто міг би стримати Його руку і спитати Його: Що Ти робиш? ³³Коли мій розум повернувся до мене, то я повернувся до слави мого царства, – повернулись також моє достоїнство і мій зовнішній вигляд. Мене визнали мої радники і мої вельможі. Я знову очолив моє царство, і моя могутність зросла ще більше. ³⁴І тепер я, Навуходоносор, віддаю хвалу, величаю і прославляю Небесного Царя, тому що всі Його вчинки праведні, а Його стежки справедливі, – Він має силу впокорювати всіх зарозумілих!

ДАНИІЛ 4:27-34

⁴хоч я і міг би покладатися на тіло. Коли хто й думає покладатися на тіло, то я тим паче: ⁵обрізаний восьмого дня, з роду Ізраїля, з племені Веніяміна, єврей з євреїв, щодо Закону – фарисей, ⁶щодо ревності – гонитель Церкви, щодо праведності, яка від Закону, – бездоганний. ⁷Але що було для мене надбанням, те я визнав ради Христа за втрату. ⁸І взагалі, все визнаю за втрату, порівняно з величчю пізнання мого Господа Ісуса Христа, задля Якого я все втратив і вважаю за сміття, аби здобути Христа,

ФИЛИП'ЯН 3:4-8

4. УСПІХ І ПОПУЛЯРНІСТЬ

Успіх приходить тому, що з тобою Бог. Перевіряй серце саме тоді, коли є успіх: кому віддаєш славу?

¹⁷Багатим нинішнього часу нагадуй, аби не носилися високо й не покладали надії на непевне багатство, але на Бога, Який нам усе дає щедро, для насолоди,

1 ТИМОФІЯ 6:17

5. ПОМАЗАННЯ

Зцілений Єзекія не віддав Богові слави і загордився; гордість лідера руйнує тих, хто під ним. Свідчення від хвастощів відрізняє мотив.

²⁴ Але так сталося, що в той час Єзекія смертельно занедужав. Він молився до Господа, Котрий його вислухав і учинив для нього незвичну ознаку. ²⁵ Проте Єзекія не віддячив Йому за виявлене до нього добродійство, оскільки його серце загорділо, тому Бог запалав гнівом на нього, на Юдею і на весь Єрусалим. ²⁶ Коли ж Єзекія пізніше впокорився й покався в своїй гордині, як і всі мешканці Єрусалима, то Господній гнів не впав на них у часи Єзекії.

2 ХРОНІК 32:24–26

¹⁵ Тоді покличеш до Мене в день скорботи, – Я тебе визволю, і ти Мене прославиш.

ПС. 50:15

ГОЛОВНА ДУМКА

Серце людини не пристосоване мати Божу славу.

Суть гордості

1. МЕРЗОТА ДЛЯ БОГА

Бог ненавидить гордовиті очі. Гордість – уважати себе кращим чи духовнішим за інших. Для Бога важливі не наші досягнення, а серце.

¹⁶ Ось шість речей, які ненавидить Господь, – навіть сім, що огидні для Його душі:

¹⁷ зарозумілий погляд очей; оманливий язик; руки, що проливають невинну кров; ¹⁸ серце, що виношує злі плани; ноги, що поспішають на злочин, і

ПРИПОВІСТІ 6:16–18

⁵ І коли молитесь, не будьте, як ті лицеміри, котрі люблять молитися в синагогах і, стоячи на перехрестях широких вулиць, щоби показатися людям. Запевняю вас: вони одержують свою нагороду. ⁶ Ти ж, коли молишся, ввійди до своєї кімнати і, замкнувши свої двері, помолися до свого Отця в тайні, – і твій Отець, Який бачить і таємне, віддасть тобі [явно].

МАТВІЯ 6:5–6

2. ПЕРЕДУЄ ПАДІННЮ

Гордість передує загибелі, а смиренний духом здобуває честь. Прийде гордість – прийде й ганьба.

¹⁸ Загибелі передує гордість, і падінню – зарозумілість. ¹⁹ Краще бути покірним духом зі смиренними, ніж ділити здобич із зарозумілими.

ПРИПОВІСТІ 16:18–19

²³ Гордіня людини принижує її, а людина покірна духом здобуває славу.

ПРИПОВІСТІ 29:23

² За чванливістю приходить і ганьба, а в покірних – мудрість.

ПРИПОВІСТІ 11:2

3. ЖИТТЄВА ГОРДІСТЬ

Відкинути мудру пораду тільки тому, що її запропонував не я. Вона штовхає до помсти, непростення і гніву, розпалює сварки і робить серце кам'яним.

¹⁶ Адже все, що у світі, це: пожадливість тіла, пожадливість очей і життєва гордість; це не від Отця, а від світу. ¹⁷ Проминає і світ, і його пожадання, а той, хто виконує Божу волю, – залишається вічно.

1 ІВАНА 2:16–17

²⁵ Жадібний спричиняє суперечку, а хто покладається на Господа, житиме в достатку.

ПРИПОВІСТІ 28:25

²⁰ Але, коли його серце загорділося і він став зарозумілим та зухвалим, то був скинутий з царського престолу і позбавлений своєї слави.

ДАНИІЛ 5:20

4. ЯК ПЕРЕМОГТИ ГОРДІСТЬ

Завжди дякувати Богові й віддавати Йому славу; поважати людей; ставити Божу волю вище за свої інтереси. Смиритися треба постійно – усе життя.

ГОЛОВНА ДУМКА

Віддавай славу Богові і не порівнюй себе з іншими.

ПЕРЕВІР СЕБЕ · РОЗДІЛ 4

Гордість: звідки вона і в чому її суть

15 питань. Частина з них – життєві ситуації, де треба застосувати прочитане. Після перевірки побачите, які теми варто повторити.

1. Від кого, за уроком, походить гордість? **одна відповідь**

- ☐ А) Від диявола, який першим загордився
- ☐ Б) Від поганого виховання
- ☐ В) Від бідності
- ☐ Г) Від Бога як випробування

2. Що, за уроком, є суттю гордості? **одна відповідь**

- ☐ А) Прагнення робити свою справу добре
- ☐ Б) Турбота про себе
- ☐ В) Бажання мати успіх
- ☐ Г) Уважати себе кращим чи духовнішим за інших

3. Після закінчення Біблійної школи брат зверхньо дивиться на новонавернених: «Вони ж нічого не знають». Яке джерело гордості тут діє? **одна відповідь**

- ☐ А) Успіх у справах
- ☐ Б) Знання, яке надимає
- ☐ В) Популярність
- ☐ Г) Помазання

4. На нараді хтось дає мудру пораду, а лідер відкидає її лише тому, що ідея не його. Як урок це називає? **одна відповідь**

- ☐ А) Обережністю
- ☐ Б) Лідерською принциповістю
- ☐ В) Життєвою гордістю
- ☐ Г) Смиренням

5. Що, за уроком, відбувається, коли порівнюєш себе з іншими? **одна відповідь**

- ☐ А) Якщо ти успішніший – приходить гордість, якщо менш успішний – заздрість; гріх не в порівнянні, а в реакції на нього
- ☐ Б) Саме порівняння – гріх
- ☐ В) Порівняння завжди мотивує до зростання
- ☐ Г) Порівняння стосується лише невіруючих

6. Людина багато постить і молиться, а потім каже іншим: «Я молюся більше за вас». Що скаже урок?

ОДНА ВІДПОВІДЬ

- ☐ А) Це добрий приклад для інших
- ☐ Б) Це ознака духовної зрілості
- ☐ В) Треба молитися ще більше
- ☐ Г) Це гордість: уважати себе духовнішим за інших; для Бога важливе серце, а не досягнення

7. Хто, за уроком, хвалив себе і був упокорений, доки не смирився (Даниїл 4:27–34)? ОДНА ВІДПОВІДЬ

- ☐ А) Мойсей
- ☐ Б) Навуходоносор
- ☐ В) Павло
- ☐ Г) Петро

8. Брат помітив у собі гордість після підвищення на роботі. Що порадити йому за уроком? ОДНА

ВІДПОВІДЬ

- ☐ А) Уникати будь-якого успіху
- ☐ Б) Ніколи не говорити про себе
- ☐ В) Завжди дякувати Богові й віддавати Йому славу, поважати людей і ставити Божу волю вище за свої інтереси
- ☐ Г) Порівнювати себе з тими, хто досяг більшого

9. Що урок називає джерелами гордості? Оберіть усі правильні. КІЛЬКА ВІДПОВІДЕЙ

- ☐ А) Знання, таланти, позиція
- ☐ Б) Регулярне читання Біблії
- ☐ В) Успіх і популярність
- ☐ Г) Служіння іншим

10. До чого, за уроком, веде гордість? Оберіть усі правильні. КІЛЬКА ВІДПОВІДЕЙ

- ☐ А) До падіння і ганьби
- ☐ Б) До пошани людей
- ☐ В) До сварок, непростення і гніву
- ☐ Г) До примноження благодаті

11. Люцифер був помазаним херувимом і печаттю досконалості, але загордився через свою красу.

ТАК / НІ

- ☐ Так ☐ Ні

12. Досить смиритися один раз – і з гордістю покінчено назавжди. ТАК / НІ

- ☐ Так ☐ Ні

13. Поєднайте місце Писання з думкою уроку. ВІДПОВІДНІСТЬ

1. Єзекиїль 28:12–17 _____	А) Знання надимає
2. 1 Коринтян 8:1 _____	Б) Єзекія не віддав Богові слави
3. 2 Хронік 32:24–26 _____	В) Падіння Люцифера
4. Приповісті 16:18–19 _____	Г) Гордість передує загибелі

14. Як за уроком розгорталася історія Навуходоносора? Розставте по порядку. ПОРЯДОК

- ___ Цар смирився
- ___ Бог упокорив його
- ___ Цар хвалив себе

15. Згадайте свій останній успіх. Що ви тоді думали про себе й інших і кому віддали славу? ДЛЯ РОЗДУМУ

ДОДАТОК

Відповіді до тестів

Для питань на відповідність літери відповідають правому стовпчику в тесті. Для питань на порядок подано правильну послідовність.

Розділ 1. Що таке благодать і як вона діє

1. **Г.** Благодать – незаслужена Божа милість і дар; заслужити чи заробити її неможливо. Крім того, це послана згори Божа сила і допомога.
2. **Б.** Павло розділяє чітко: або діла, або благодать (Рим. 11:6). Водночас урок підкреслює, що діла робити треба, але покладатися на них не можна.
3. **В.** Християни швидко звикають до благодаті й приймають її як належне, але Бог заплатив за неї велику ціну. Хто не цінує благодаті, може її втратити.
4. **А.** Благодать не має нічого спільного з ділами (Рим. 11:6). Хто покладається на діла, у того дія благодаті зменшується.
5. **Г.** Благодать і істина прийшли через Ісуса Христа (Ів. 1:16–17). Під істиною тут мається на увазі одкровення Слова, а не буква закону.
6. **Б.** Законництво – коли людина чинить правильно зовні, а в серці цього немає. Виправдання ділами відрізає від благодаті (Гал. 5:4).
7. **В.** Благодать дана в Христі Ісусі (1 Кор. 1:4): поза Ним вона не діє, а що глибше ми пізнаємо Христа, то сильніше вона діє.
8. **А.** Праведність ми отримали в повній мірі після покаяння, незалежно від діл (Рим. 4:6). Добрі діла – плід праведності, а не навпаки.
9. **А, В.** Ісус помер за всіх, і запаси благодаті невичерпні. Випросити чи заслужити її ділами не можна.
10. **А, В.** Хто виправдовує себе ділами, відпадає від благодаті (Гал. 5:4); невіра закриває її дію, а віра, навпаки, до неї підключає.
11. **Так.** Так. Будь-яка сторона наших стосунків з Богом будується на благодаті, і перший крок зробив Бог.
12. **Ні.** Ні. Покладатися на діла не можна, але це не означає, що їх не треба робити: добрі діла – плід праведності.
13. **1 – Г; 2 – А; 3 – Б; 4 – В.** Кожне місце підтверджує один із принципів дії благодаті.
14. **Покаяння → Праведність, отримана в повній мірі → Добрі діла як плід праведності.** Праведність отримуємо після покаяння, і вже з неї виростають добрі діла, а не навпаки.
15. **Орієнтир:** Урок: благодать не має нічого спільного з ділами. Дехто спочатку жив благодаттю, а згодом почав покладатися на діла, і її дія зменшилася. Треба знайти, у чому діє для тебе Божа благодать, і займатися цим.

Розділ 2. Благодать дається смиренним

1. **Б.** Бог гордим противиться, а смиренним дає благодать (Пр. 3:34; Як. 4:6).
2. **В.** Противитися – значить воювати. Бог противиться саме в тій ділянці, де є гордість, і там не буде успіху.
3. **А.** Вавилонську вежу можна збудувати зі служіння, роботи, становища. Бог перевіряє серце, тож перевіряй мотиви (Бут. 11:4–9).
4. **Г.** Шанувати інших вище за себе – не те саме, що вважати себе нижчим. Думати про себе треба за мірою віри – як каже Боже Слово (Рим. 12:3).
5. **Б.** Смирення перед Богом вимірюється смиренням перед людьми (1 Пет. 5:5–8; 1 Ів. 4:20–21).
6. **В.** Бунт проти пастирів – вияв гордості. Бог не виправдовує бунту, коли мотиви неправильні; Його мета – підняти смиренних.
7. **А.** Ісус Сам Себе впокорив. Так само й ми: якщо не вирішиш відкласти свою гордість, Бог не зробить цього за тебе.

8. **Г.** Смирнення виявляється в прощенні й поблажливості, у збереженні єдності, у тому, щоб нічого не робити з марнославства (Кол. 3:12–13; Флп. 2:3).
9. **А, В.** За смирненням ідуть страх Господній, багатство, слава і життя, Царство Небесне, Божя присутність і спокій душі (Пр. 22:4).
10. **А, В.** Смирнення перед Богом – згода з Його волею і готовність серця залишити свої бажання й плани і прийняти Божі як свої.
11. **Так.** Так. Там, де є гордість, не буде успіху; що більше смирнення, то більше благодаті.
12. **Ні.** Ні. Ісус Сам Себе впокорив, і якщо ти не ухвалиш такого рішення, Бог не зробить цього за тебе.
13. **1 – В; 2 – А; 3 – Б; 4 – Г.** Ці місця розкривають, що таке смирнення і як Бог ставиться до гордості.
14. **Люди вирішили зробити собі ім'я → Бог перевірів їхні серця → Справа зупинилася.** У корені корисної на вигляд справи була гордість; Бог перевірів серця, і справа зупинилася.
15. **Орієнтир:** Урок: Вавилонську вежу можна збудувати з чого завгодно, тож треба перевіряти мотиви. Бог протиставляється там, де гордість, а смирненням дає благодать.

Розділ 3. Що чинить благодать і наша участь у ній

1. **В.** Прощення гріхів ми маємо з багатства Божої благодаті: його не заслужити, а лише отримати через покаєння (Еф. 1:6–7).
2. **А.** Відвага ґрунтується на знанні Бога, стосунках з Ним і Його Слові; без цього вона стає зухвалістю (Євр. 4:16).
3. **Г.** Бог прощає з благодаті, тож і ми маємо прощати, не вимагаючи, щоб кривдник заслужив прощення (Як. 2:13).
4. **Б.** Дари дано, щоб служити ними іншим (1 Пет. 4:10). Хто не служить даром, може його втратити.
5. **В.** Де примножився гріх, там ще більше благодаті; вона дає здатність не грішити, а спонукає до цього любов до Бога, а не страх.
6. **А.** До престолу благодаті приступаємо з відвагою, а не з жалем до себе (Євр. 4:16).
7. **Г.** Бог спершу створює мету, а потім людину для неї; у тебе є благодать дізнатися свою мету і досягти її (Гал. 1:15; 2 Тим. 1:9).
8. **Б.** З милостивим Бог поводить себе милостиво (2 Сам. 22:26–27), а хто перестає любити, швидко втрачає благодать.
9. **А, В.** Благодать дає спасіння, задоволення потреб і зцілення, покликання, розраду й надію, силу перемагати гріх. Вона трудиться разом з нами, а не замість нас.
10. **А, В.** Відвага приходить від знання Божої любові (1 Ів. 4:16–18), від послуху і чистої совісті (1 Ів. 3:20–22) і від знання, що Бог чує (1 Ів. 5:14).
11. **Так.** Так. Будь-яке служіння ми отримуємо з благодаті, і вона приходить разом з даром (Гал. 2:7–9).
12. **Ні.** Ні. Це залежить лише від мене: благодать дано, щоб ми потрудилися і принесли плід (2 Кор. 6:1).
13. **1 – А; 2 – Б; 3 – В; 4 – Г.** Ці місця показують, що чинить благодать і що робити нам, щоб вона діяла.
14. **Господар дав виноградарю все потрібне → Виноградар приніс дикі ягоди → Виноградар було спустошено.** Благодать дано, щоб принести плід; виноградар, що приніс дикі ягоди, було спустошено.
15. **Орієнтир:** Урок: знайди, у чому виявляється Божя благодать у твоєму житті, і рухайся в цьому. Дар – те, до чого лежить серце і де все вдається; дари дано, щоб служити ними іншим.

Розділ 4. Гордість: звідки вона і в чому її суть

1. **А.** Гордість – від диявола: він першим загордився. Хто гордиться, той несвідомо наслідусь його.
2. **Г.** Гордість – уважати себе кращим чи духовнішим за інших. Бог ненавидить гордовиті очі (Пр. 6:16–18).
3. **Б.** Знання надимає (1 Кор. 8:1). Гордість може прийти через знання, таланти чи позицію.
4. **В.** Життєва гордість – відкинути мудру пораду тільки тому, що її запропонував не я (1 Ів. 2:16–17).
5. **А.** Успішніший – приходить гордість, менш успішний – заздрість. Гріх не в порівнянні, а в реакції на нього (Лк. 18:10–11).
6. **Г.** Для Бога важливі не наші досягнення, а серце. Ісус назвав лицемірами тих, хто молиться напоказ (Мт. 6:5–6).

7. **Б.** Навуходоносор хвалив себе і був упокорений, доки не смирився (Дан. 4:27–34).
8. **В.** Перемогти гордість допомагає подяка і слава Богові, повага до людей і Божа воля понад усе. Смирятися треба постійно.
9. **А, В.** Гордість може прийти через знання, таланти, позицію, успіх і популярність, помазання, а також через порівняння з іншими.
10. **А, В.** Гордість передуює загибелі, з нею приходить ганьба (Пр. 16:18; 11:2); життєва гордість штовхає до помсти, непростення і гніву.
11. **Так.** Так (Єз. 28:12–17). Тож ніхто не настільки досконалий, щоб уникнути гордості.
12. **Ні.** Ні. Смирятися треба постійно – усе життя.
13. **1 – В; 2 – А; 3 – Б; 4 – Г.** Ці місця показують, звідки приходить гордість і до чого вона веде.
14. **Цар хвалив себе → Бог упокорив його → Цар смирився.** Навуходоносор хвалив себе і був упокорений, доки не смирився (Дан. 4:27–34).
15. **Орієнтир:** Урок: перевіряй серце саме тоді, коли є успіх. Успіх приходить тому, що з тобою Бог. Віддавай славу Богові і не порівнюй себе з іншими.

Біблійна школа «Дім Слова» · Християнська церква «Перемога», м. Рівне

Instagram · Facebook

Українською перекладено та оформлено за навчальним матеріалом Біблійної школи «Робітники Царства» християнської церкви «Перемога» (м. Київ). Використано з дозволу.

Цитати Святого Письма – «Біблія. Сучасний переклад» © Українське Біблійне Товариство, 2020–2023.